

NOVICE

Leto VI. - št. 2

KOČEVJE 7. januarja 1961

Cena 15 din

TITOVA POSLANICA

Državlani in državljanke!

Od leta 1960 se poslavljamo v dobrem razpoloženju, v katerem se zrcali vse tisto, kar smo v tem letu dosegli in na kar gledamo s ponosom, to so pa ustvarjalni sadovi naših delovnih ljudi v graditvi naše dežele, v graditvi socializma. Čedalje večji uspehi, ki jih dosegamo iz leta v leto, zgovorno pričajo o pravilnosti naše razvojne poti in o visoki zavesti delovnih ljudi Jugoslavije, ki si vztrajno utirajo pot k srečnejši prihodnosti, ne da bi jim bilo žal naporov; delovnih ljudi, ki se dostikrat marsičemu odrekli in potrpežljivo prispevali svoj bogati delež k naši skupnosti.

Solidnost in čedalje večja čvrstost našega družbenega sistema, stonogega na širokem samoupravljanju delovnih ljudi in državljanov nasploh ter na naših komunah, izpričuje ne samo polno vrednost marksističnega nauka v

ogromnimi nalogami, ki nas čakajo v izpolnjevanju našega petletnega plana. Izpolnitev tega plana bo napravila našo deželo razvito v vsakem pogledu in zelo zboljšala življenjsko raven naših državljanov. Čeprav so te naloge zelo velike, jih bomo laže izpolnjevali kakor doslej, ker nam že zgrajeni temelji, na katerih bomo nadaljevali graditev, omogočajo usmeriti napore delovnih ljudi tudi po poti nenehnega izboljševanja njihovega življenjskega standarda.

In kakor vidimo, da nam je perspektiva našega notranjega socialističnega razvoja jasna in upravičeno optimistična in da stopamo v leto 1961 v tem pogledu s polnim optimizmom, tako nam je perspektiva glede mednarodnega dogajanja ne le nejasna, marveč vzbuja tudi veliko zaskrbljenost. Toda tudi tu ne smemo izgubiti upanja, da bodo sile miru, ki so

narodnoosvobodilne borbe in ljudske revolucije. To leto proslavljamo kot dvajseto leto od tistih dni največjih preizkušenj in tragedije naših narodov - začetka junaške epopeje, v kateri se je iz krvi in trpljenja porajala svobodna, neodvisna, nova, socialistična Jugoslavija.

Ko se spominjamo težkih dni, ki so nastali z okupacijo naše dežele, in junaške štiriletne borbe najboljših sinov in hčera naših narodov, hkrati izražamo globoko spoštovanje in priznanje vsem, ki so v tej borbi žrtvovali svoja življenja za srečnejše in boljše življenje sedanega in bodočih pokolenj socialistične Jugoslavije. Ta proslava naj bo tudi nova močna pobuda za nadaljnje napore naših delovnih ljudi, da bomo čimprej uresničili tiste ideale, za katere so bile dane tako ogromne žrtve.

S trdno vero, da bo človeštvo srečno prebrodilo nevarnost, ki mu zdaj grozi, s trdno vero, da bomo premagali vse težave, ki bi utegnile nastati v naših naporih pri graditvi socializma, želim vsem našim državljanom in državljan-kam, delovnim kolektivom in vsem našim delovnim ljudem, pripadnikom naših obrambnih sil in varnostne službe, naši mladini in najmlajšemu rodu, pionirjem, srečno novo 1961. leto!

Pred občinsko konferenco SZDL v Kočevju

V sredo 11. t. m. bo v Kočevju občinska konferenca SZDL. Na konferenci bo podan obračun dela Obč. odbora SZDL in dane smernice za delo Socialistične zveze v občini v prihodnjih dveh letih. Izvolili bodo tudi nov odbor in delegate za kongres SZDL Slovenije, ki bo letos meseca marca v Ljubljani.

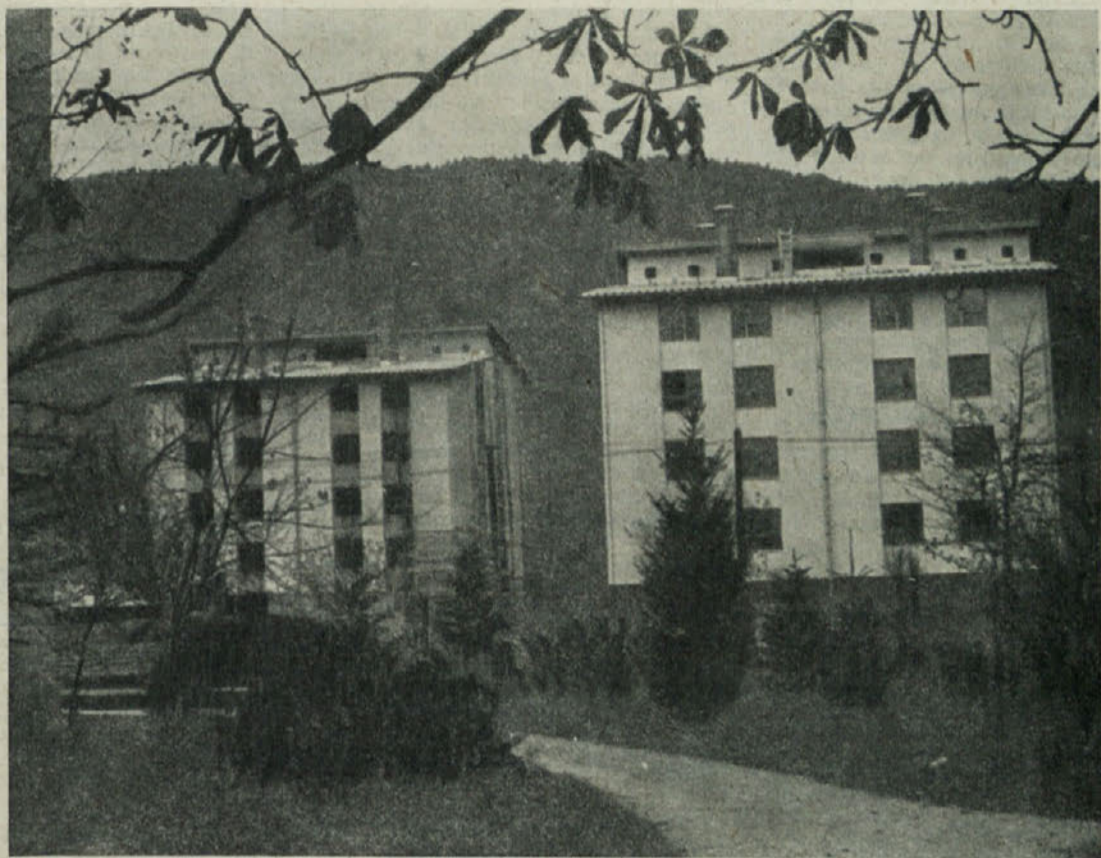
V kočevski občini imamo sedaj 20 krajevnih organizacij in 17 podružnic. Zaradi obsežnega terena in precejšnje oddaljenosti, se bo verjetno število podružnic še povečalo.

Skupno je v občini 9635 volilcev od tega je 7856 članov SZDL. Nekateri krajevne organizacije so že

začele z ustanavljanjem sekcij. Do novega leta so uredile klubske prostore krajevne organizacije na Rudniku, Fari, Strugah, Banja loki in Zeljnah. Povsod imajo tudi televizorje.

Klubske prostore so krajevnim organizacijam preproste, zato morajo tudi drugi smejeje pristopiti k reševanju tega vprašanja.

Stanovanja...

Novi bloki na Ljubljanski cesti nasproti občine v Kočevju so dobili prve stanovalce. 17 družin je preživelo novoletne dni v novih modernih stanovanjih. Prav gotovo jim bo ostalo Novo leto 1961 zato še v posebno lepem spominu. Stanovalce je dobil prvi od treh blokov, ki jih je v rekordnem času zgradilo SGP »Zidar« iz Kočevja. Preostalih 33 stanovanj bo vseljivih konec meseca marca. Investitor gradnje je ObLO Kočevje. Računajo, da bo cena posameznemu stanovanju le 2,5 milijona dinarjev, kar bo ugodno vplivalo tudi na višino najemnine

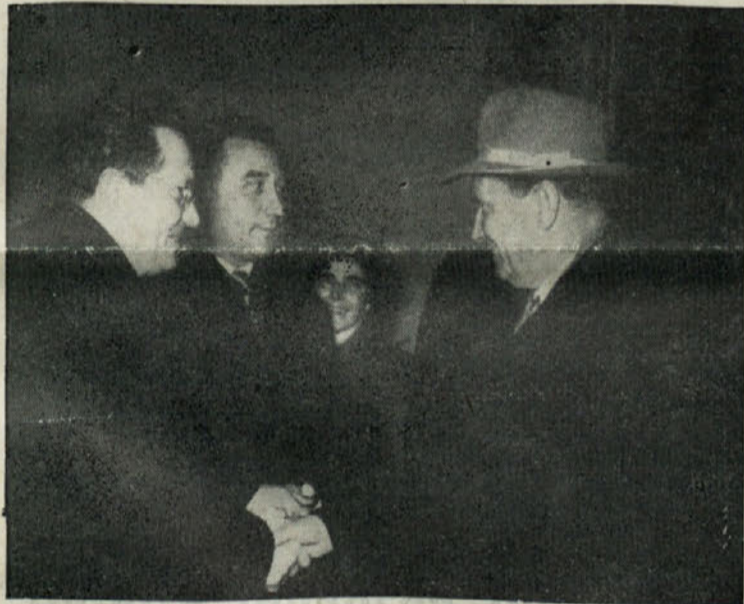
CONACRY. - Predsednik Gvineje Seku Toure je 6. dec. obiskal našo državo. Pred prihodom v Jugoslavijo je predsednik Gvineje v intervjuju za »Novo Makedonijo«, »Vjesnik« in »Oslobodjenje« izjavil, da je Gvineja pripravljena za sodelovanje in prijateljstvo z vsemi državami sveta na podlagi obojestranskih koristi in spoštovanj suverenosti. Seku Toure je izrazil upanje, da bo volja narodov preokreniti stran zgodovine in volja vlad sodelovati za ustvaritev solidne podlage za mir, napredek in svobodo v kratkem roku obvlada vse zapreke, ki so na poti mednarodnemu sodelovanju, socialnemu napredku in svobodi narodov.

BRUSELJ. - Po kratkotrajnem novoletnem zatišju so na več krajih Belgije začeli delavci s ponovnimi demonstracijami. Po poročilih zahodnih agencij je po vsej Belgiji zavladala splošna napetost. Delavci stavkajo in demonstrirajo proti tako imenovanemu »enotnemu zakonu«. Vlada namerava s tem zakonom nadoknaditi finančne izgube v Kongu. Po mnenju sindikatov bodo napovedane gospodarske reforme hudo prizdele belgijsko delavstvo, ki bi nosilo največji del bremen spritno novih gospodarskih ukrepov vlade. Vse važne strateške točke v državi, predvsem električne centrale, železniške postaje in javna poslopja stražita policija in vojska.

KAIRO. - Člani kongoške misije, ki je prispela iz Stanleyville v Kairo, so izjavili dopisniku Tanjuga, da nenavadno cenijo stališče Jugoslavije glede kongoškega vprašanja. »Znane so nam akcije in zavzemanje vašega predsednika v OZN ter izjave vaših najvišjih voditeljev, ki izražajo podporo zakoniti vladi Konga in boju kongoškega ljudstva za popolno neodvisnost. To znamo ceniti in čujemo, da ima neodvisni Kongo v Jugoslaviji iskreno prijateljico.«

VIENTIAN. - Po zadnjih vesteh so sile laoske vlade in odredi gibanja Patet Lao, ki jim poveljuje padalski kapetan Kong Li, zbirajo v neposredni bližini laoske kraljevske prestolnice Luang Pra-

sedanji dobi družbenega razvoja, marveč tudi bogato vsebino idej tega nauka, ki nam omogoča, da ga ustvarjamo uporabljamo in da se pravilno usmerjamo tudi v najbolj zamotanem položaju. Naša bogata praksa in uspehi v graditvi socializma to neovrgljivo potrjujejo.

vsak dan številnejše, vendarle preprečile najhujše in onemogočile silam vojne in nasilja, da bi pah-nile svet v največjo katastrofo.

Državlani in državljanke!

Stopamo v 1961. leto, ki je za nas zlasti pomembno tudi kot leto, v katerem proslavljamo 20-letnico

ZAVESTNA DISCIPLINA

Eden glavnih pogojev za uspeh komunistov je zavestna, ali lahko bi rekli jeklena disciplina. O njej je bilo doslej v naši organizaciji in tudi v drugih, povedano že veliko besed. Sama beseda ima širok pomen in se jo v dnevnem življenju raznoliko rabi in tudi v različne namene. Tudi pogled nanjo je od posameznikov usmerjen iz različnih kotov. Razni primeri nam pripovedujejo, da nekateri člani Zveze komunistov na to besedo pozabljajo, da so jo izgubili iz svoje zavesti.

Na sestankih obravnavamo mnoge stvari. Nekateri imajo pomen za vse člane. Kljub temu pa posamezniki zelo radi uporabljajo akademske zamude, ali sestanku celo neopravičeno izostanejo. Ker so bili sklepi storjeni brez njih, se izgovarjajo, da za to in to ne vedo, da bi oni storili drugače, zakaj se jim nič ne pove itd. Tako govorjenje je streljanje v enoten nastop vseh članov naše organizacije, v demokratični centralizem, ki smo ga vsi zavestno in prostovoljno sprejeli. Ker so bili nekateri na te stvari opozorjeni, so nevem zakaj našli besedo: »Zafrkavajo nas!«

Ni dolgo tega, ko je nek tovariš

izpraševal, če se mora podrediti sklepom večine, ker je on drugačnega mnenja. Posamezniki tudi priznajo družben interes in poslušajo partijske sklepe, vendar hkrati sklenejo, da bodo delali po svoje. So tudi primeri, da posamezniki žele »šefovati« tudi na partijskih sestankih tako, kakor si »šefovanje« zamišljajo na svojih službenih položajih.

Analize so pokazale, da so nekateri člani Zveze komunistov, čeprav jim je družba dala lep položaj, brez vsake družbene dolžnosti. Mirno gledajo kako drugi tovariši izgorevajo v delu. Morda mislijo, da jim že partijska legitimacija zagotavlja tak položaj v družbi? Nekaj takih se izgovarja na vojne zasluge, nekateri pa so si preplekali telesno »fasado«, v psihi pa so ostali to, kar so bili pred sprejemom v Zvezo komunistov. Te pojave med drugim ilustrirajo tudi primeri prikrivanja svojih dohodkov zaradi plačevanja članarine, odnos do sklepov Zveze itd.

Proti takim pojavom in takim tovarišem, ki mislijo le nase in svojo korist, ki se hočejo izmikati delu, ki le zaradi zahtev discipline dajejo svoje sile za zmago na-

prednih načel, je nujen odločen nastop. Ker smo komunisti, nima-mo pred drugimi nobene druge prednosti, kot da bolje poznamo zakonitosti razvoja prirode in družbe, da poznamo pogoje, potek in rezultate gibanja, ki ga moramo vedno razvijati. Partijska disciplina je med drugim vezana na uveljavljanje programskih in statutarjskih načel med ljudmi, na kontrolo sklepov itd. To posebej poudarjam zato, ker sem prepričan, da v naši občini in vsej jugoslovanski praksi ne bi mogli doseči takih razvojnih rezultatov, ki jih občuduje ves svet, kot smo jih, če bi ne bilo v naši partiji zavest-

ne discipline. Tudi sedanja stopnja razvoja socialističnih odnosov zahteva, da odločno in pogumno odstranjujemo škodljive pojave. Brez tega si ne moremo zamisliti uspešnega dela.

Ta skromen in kratek sestavek naj služi za razmišljanje in usmerjanje posameznikov v vsebino Programa in Statuta ZKJ.

Sodim, da velika večina članov Zveze komunistov v naši občini spoštuje partijska načela. Prav to nam daje dobre pogoje, da uspešno dvigujemo kvaliteto vsega članstva. In to je naša prva dolžnost.

Ludvik Golob

Proslave v jubilejnem letu

V jubilejnem letu 20. letnice vstaje jugoslovanskih narodov, bodo v kočevski občini vse proslave v znamenju tega jubileja, tako 8. marec, 1. maj, 3. julij, Dan rudarjev, 4. julij, Dan borca, Centralna proslava bo 22. julija v Dragi. V sklopu proslav bo tudi 3. oktober - praznik občine Kočevje, otvori-

tev vajeniškega doma, otvoritev nove separacije na Rudniku, mladinski zbor v Kočevski Reki, razstava kočevskega muzeja. Izdati nameravamo tudi posebno publikacijo iz NOV, v kateri bo zajeta slavna zgodovina Kočevske v zadnji vojni ter uspehi poveljne graditve v kočevski občini.

V Ribnici bodo uredili obrtni center za razna uslužbna dela ter servis za popravilo kmetijskih strojev. Velika je potreba po bencinski črpalki.

Perspektivni plan komunalne dejavnosti od 1961 do 1965 predvideva ureditev nekaterih cest občinskega značaja. Tako na primer

ta nameravajo tudi povečati in izboljšati proizvodnjo krme.

Na področju združene zadruga (h KZ Sodražica je pridružena KZ Gregor) je okrog 3000 ha privatnih gozdov. Zato bo zadruga v tem letu organizirala gozdarski obrat.

Obe zadrugi, sodraška in rib-

urediti lastništvo hotela v Ortneku.

Problemi šolstva

V Ribnici postaja vedno bolj aktualno vprašanje pomanjkanje šolskih prostorov. Pouk na šoli se vrši v dveh izmenah, poleg tega

Komunala, šolstvo, zdravstvo...

cesto na relaciji Ortnek-Hoječ-Crnc-Zimarice in Sodražica-Pesek-Globel.

Na relaciji Dolenja vas-Lipovec je predvidena gradnja novega betonskega mostu. Javno razsvetljava pa bodo dobili na Gregorju in nekaterih drugih krajih v občini. Vso skrb bodo posvetili tudi ureditvi ostalih komunalnih dejavnosti.

KZ Ribnica

Kmetijska zadruga Ribnica je z pridružitvijo KZ Jurjevica, Dolenja vas ter ortneškega predela, znatno pridobila na gospodarski moči. Zadruga namerava posvetiti glavno skrb razvoju živinoreje in gozdarstvu. V Ortneku ima zadruga hlev, kjer je nad 50 glav goveje živine. V načrtu imajo gradnjo hleva za 200 glav goveje živine. Zadrugi je zelo potrebno skladišče za reprodukcijske izdelke in pridelke, zato ima skladišče prioriteto v petletnem načrtu. Zgraditi nameravajo tudi remizo za stroje, nabaviti nekaj kmetijskih strojev in kamion.

Vso skrb živinoreji

Podobne naloge kot ribniška, ima tudi sodraška zadruga. Letos je zadruga adaptirala nekdanji svinjak v hlev za mlado živino. V letu 1961 bodo zgradili nov hlev za 100 glav plemenske živine. Vzrejali bodo predvsem plemensko živino. Vzporedno z organiziranjem živinorejskega obra-

niška, bosta posvetili vse sile za ureditev regulacije Bistrice in melioracijo močvirnatih področij. Prav tako je v načrtu ustanovitev melioracijske skupnosti.

Lepi obeti

Prav je, da si na kratko ogledamo kaj predvidevajo storiti v bodočih petih letih na področju zdravstva.

Najprej naj omenimo predvideno izpopolnitev strokovnega medicinskega kadra (dva zdravnika, štiri zobozdravniki, dva farmacevta, štiri medicinske sestre, trije farmacevtski tehniki in še nekateri drugi zdravstveni delavci), ter uvedbo specialistične službe in periferne posveovalnice za matere in otroke. Nadalje bodo nabavili nov rentgenski aparat z večjo zmogljivostjo, rešilni avtomobil itd. Potrebno bo zgraditi štiri do šest stanovanjsko stavbo, kjer bi bili tudi prostori uprave Zdravstvenega doma. Največjo skrb pa bo potrebno posvetiti gradnji Zdravstvene postaje v Sodražici.

V Ortneku je hotel, kjer bi bila lahko ustanova za zdravljenje alkoholikov. V obstoječih gospodarskih poslopih bi uredili delavnice za električno, lesno in drugo stroko, pri tem pa zaposlili vse alkoholike in nekaj oseb iz okolice. Nadzor nad bourniki bi vodil zdravnik in medicinska sestra. To pobudo, ZD Ribnica je treba popobuditi. Zato je treba čimprej

pa so v šoli v popoldanskem času tudi razni tečajji in seminarji. Stalni porast šoloobveznih otrok zahteva čimprejšnjo rešitev tega problema, ki bi ga bilo mogoče rešiti z nadzidavo zgradbe bivše gimnazije.

V Sodražici je potrebno dokončno urediti šolsko poslopje. Na osnovni šoli na Velikih Poljanah je predvidena nadzidava. V Sudražah je potrebna nadzidava šole, da bi uvedli štiri oddelke. Določiti je treba tudi točen šolski okoliš, tako da bi preusmerili otroke iz okoliških vasi (Jurjevica, Kot, Breže) na to šolo.

Osnovna šola na Gregorju gostuje v prostorih Kmetijske za druge, zato bi bilo treba zgraditi novo šolsko poslopje, na Gori pa bo treba pohiteti z delom za dokončno izgradnjo novih prostorov. V Dolenji vasi imajo novo šolo, začetna dela za dvorano, kjer bi bila tudi šolska telovadnica, pa so obtičala. Vaščani so zbrali precej sredstev, zato so dani vsi pogoji, da se z gradnjo začne.

Stanovanja, stanovanja

Stanovanjsko vprašanje zavzema pomembno mesto v petletnem načrtu. Zaradi velikih potreb, bo nujno v Ribnici zgraditi nad sto družinskih stanovanj in večje število samskih stanovanj. Nekaj stanovanj bodo zgradili tudi v Sodražici. Pri stanovanjski izgradnji naj bi prispevale delež tudi gospodarske organizacije. Računajo tudi na sodelovanje državljanov. S skupnimi sredstvi gospodarskih organizacij, državljanov ter občinskega in republiškega stanovanjskega sklada bo omogočeno rešitev stanovanjskega problema, ki je posebno v Ribnici precej pereč.

KARAVANA DEDKA MRAZA

Otroci so svojega dragega Dedka že v četrtek nestrpno pričakovali. Vse kočevske ulice so jih bile polne. Ze pred četrto uro popoldne so hiteli proti ulicam, koder se je peljal Dedek Mraz. Vsi so ga hoteli videti in pozdraviti.

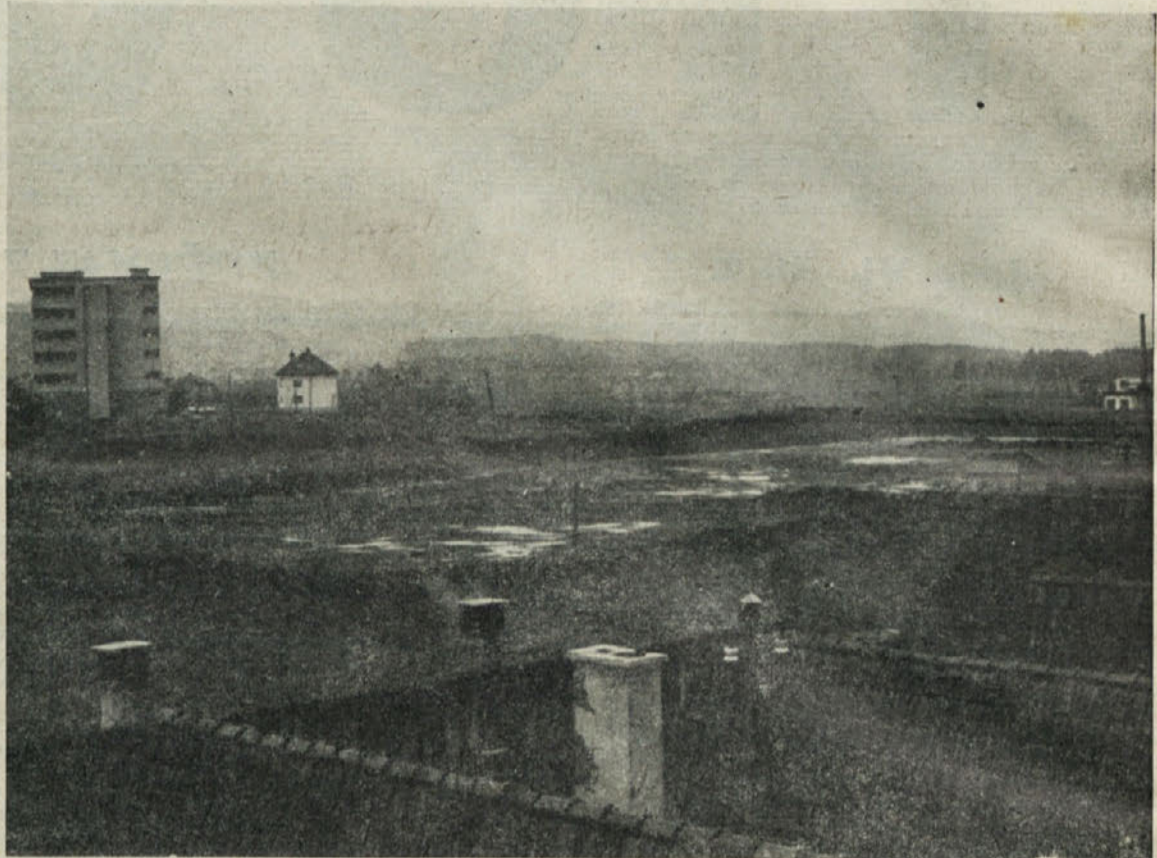
Z enourno zamudo je res prišla pravljerna karavana Dedka Mraza. Konjenikom je sledil avtomobil z godbo, za njim pa se je na helikopterju spremljan od snežink in palčkov peljal Dedek Mraz. Tudi ostala kolona je bila prirejena v stilu atomske dobe. Raketa »Uran« je usmerila svoj dolgi nos proti mesecu. Tudi atomski podmornici »Nautilus« se je vijak na repu vztrajno vrtil.

Otroci so Dedkovo karavano navdušeno pozdravljali skozi vse mesto. Skoda, da je bil Dedek Mraz v naslednjih dneh skoraj ob vse spremstvo, pa tudi luči v karavani je bilo vse manj. Zato tudi opazovalcev ni bilo več toliko.

NOV LIST

Občinski odbor SZDL Ribnica bo skupno s stanovanjsko skupnostjo v Ribnici izdajal periodični list, s katerim bodo obveščali prebivalstvo o delu in problemih komunne, Socialistične zveze, stanovanjske skupnosti itd. Državljanji bodo lahko pošiljali različna vprašanja, na katere bodo dobili v listu odgovore.

Kemična v Kočevju

Dograditev Kemične tovarne predstavlja v prihodnjih petih letih za kočevsko občino glavno gospodarsko investicijo. Saj bo to po proizvodnji in ustvarjenem narodnem dohodku največje podjetje v občini.

Tovarna se gradi v dveh fazah. Vrednost investicij v prvi fazi znaša po investicijskem programu 426 milijonov dinarjev. Vrednost proizvodnje, ki naj bi stekla čez dve leti, pa znaša več kot 1 milijardo dinarjev. Posojilo za prvo fazo proizvodnje je že odobreno.

Plato za novo kemično tovarno je že pripravljen. Potrebno je, da se izgradnja tovarne pospeši in čimprej dogradi.

Novoletna jelka

Društvo prijateljev mladine v Velikih Laščah je v sodelovanju z ostalimi organizacijami in društvi pravočasno poskrbelo, da je pripravljalni odbor za Novoletno jelko dobro prijel za delo. Pripravljali odbor je pritegnil k sodelovanju starše. Solarji so praznovali Novoletno jelko v razrednih kolektivih, starši pa so v ta namen dali denarne prispevke.

Z denarjem organizatorji Novoletne jelke v Laščah niso bili v skrbeh. Zbrali so okrog 140.000 din družbenih sredstev v raznih podjetjih, nekaj so dobili od ObLO, pionirji pa so prispevali k ostalim družbenim sredstvom 26.000 din, ki so jih zaslužili pri pogozdovanju.

se tokrat odločili za ozvočenje v učilnicah, ojačevalec in nov radijski sprejemnik. O tem je razpravljal tudi šolski odbor in se s predlogom strinjal.

Za centralno proslavo Novoletne jelke je poskrbela vzgojiteljica Mara Koprivčeva. Poskrbela je za izdelavo lutk, odra, rekvizitov in naštudiralno lutkovno igro s pionirji v krožku za lutkovno predstavo in obiskom dedka Mraza. Pionirji so v lutkovni skupini ves mesec s tov. Maro temeljito delali in vsak dan vadili. Sklenili so, da bodo z lutkovno predstavo obiskali tudi stare in opemogle v Domu počitka v Ponikvah.

Naj še povemo, da so pred kratkim dobili televizorje na Karlovi in Turjaku. S tem bo omogočeno tudi tam krajem, zlasti pa šolski mladini koristno razvedrilo.

Dve centralni proslavi

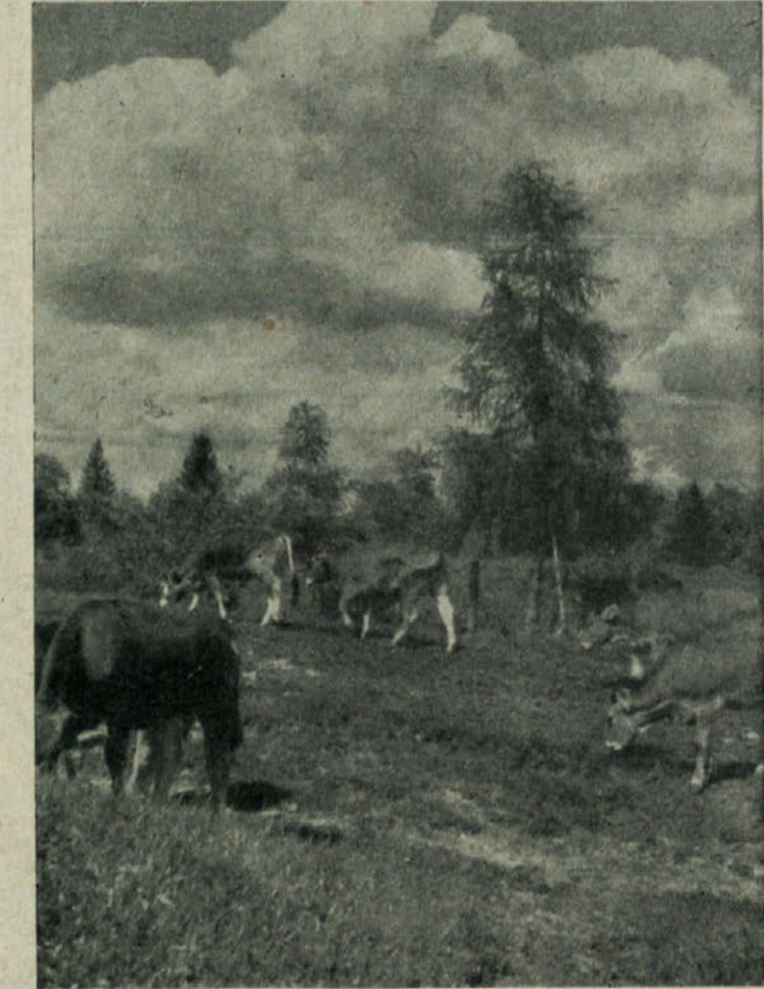
Pri Obč. odboru SZDL Ribnica imajo odbor za proslavo 20. letnice vstaje jugoslovanskih narodov. V jubilejnim letu je predvidenih več proslav. Centralni proslavi bosta konec aprila in v začetku maja ter v začetku septembra. Na prvi proslavi bo v Ribnici občinska in sektorska revija mladinskih pevskih zborov. Poleg ribniških, bodo sodelovali tudi mladi pevci iz Kočevja, Grosupljeja in nekaterih drugih krajev.

imajo, da bodo izdali posebno publikacijo o zgodovini predvojnega revolucionarnega dela in narodnoosvobodilnega gibanja v zadnji vojni v Ribniški dolini.

V začetku septembra bo I. ribniški festival. Ta festival bo nekaj svojskega tako po obsegu, organizaciji in pomenu. Prireditve bodo trajale teden dni. Ob tej priliki bodo odkrili spomenik padlim borcem, izročili muzej svojemu namenu in letno gledališče. Poleg domačih kulturnoprosvetnih društev bodo sodelovali na prireditvah tudi gostje.

Poleg teh prireditev bo še vrsto drugih. V jubilejnim letu nameravajo odkriti več spominskih plošč v krajih, znanih iz narodnoosvobodilne vojne. V načrtu imajo, da bodo izdali posebno publikacijo o zgodovini predvojnega revolucionarnega dela in narodnoosvobodilnega gibanja v zadnji vojni v Ribniški dolini.

ČITAJTE IN ŠIRITE »NOVICE«

Kdo se ni slišal za prostrane pašnike na Travnici gori, ki jih vzorno oskrbuje Kmetijska zadruga Sodražica. Paša je sočna in kvalitetna. Kako tudi ne. Saj potrošijo vsako leto na pašnikih več kot 20 ton umetnega gnojila. Tudi hleve so lansko leto dobro uredili. — Letos mislijo čez poletje prerediti na pašniku več kot 100 glav govodi

Ribniški rezervni oficirji

Društvo rezervnih oficirjev in podoficirjev v Ribnici je zelo delavno. Od predvidenih deset predavanj za sezono 1960-61 so jih imeli že šest. Člani se udeležujejo predavanj in lepega števila. Ob tej priliki se zahvaljujejo predavateljem iz V. p. 3810 Ribnica in še posebej majorju JLA Mato Berlengi. 18. decembra so si člani ZDROP ogledali orožje in si tako izpopolnili strokovno znanje iz vojaških veščin.

znanje za tesno sodelovanje pripadnikov JLA z društvom.

25. decembra so podelili mirodobska odlikovanja trem zaslužnim tovarišem: Francu Zbašniku, Ivanu Roberju in Jožetu Kosu kot priznanje za neumorno delo v organizaciji.

V januarju 1961 bo društvo organiziralo strelsko tekmovanje z vojaško puško in pištolo. Najboljši strelci bodo prejeli spominske diplome.

Ribniški oficirji in podoficirji se že sedaj pripravljajo na proslavo 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov v letu 1961. Med drugim bodo sodelovali tudi v pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane«.

PISMO IZ AMERIKE

Lansko poletje je obiskal Slovenijo in med drugimi kraji tudi Kočevje rojak Frank Česen s soprogo iz ZDA. Ugledni rojak in razgledan kulturni in javni delavec med ameriškimi Slovenci nam je poslal pismo v katerem je zajel nekatere bistvene stvari iz življenja naših rojakov v ZDA. Rojaku Franku Česnu se lepo zahvaljujemo in ga naprošamo, da se ob priliki spet oglasi.

V kolikor mi je znano, smo se vsi ameriški izletniki, pet sto po številu, (izvzemši tih, ki so tam umrli), srečno povrnil nazaj v »obljubljeno« deželo. Vožnja z letali iz Zagreba v Cleveland je trajala samo 15 ur, kar je v primeri z nekdanjimi počasnimi ladjami komaj dober sprehod.

Sodeč po opisih naših izletnikov v »Prosveti«, so bili z obiskom v Jugoslaviji skoro vsi zadovoljni. (Izjema so le tisti, ki so ves čas prebili v svoji rojstni vasi in poslušali »jamrovce«). Očarale so jih prirodne krasote Slovenije, ki jim je težko najti para. Navdušeni so bili nad zgodovinskimi kraji ob sinjem Jadranskem morju. Divili so se vašemu gospo-

darskemu in socialnemu napredku. Vzradošeni so bili nad pristno slovensko gostoljubnostjo vaših ljudi, ki bi dali poslednji kosček kruha svojim nepoznanim rojakom. Tudi naša tu rojena mladina se pohvalno izraža o tem izletu. To bo nedvomno ugodno vplivalo na njihove starše, da se bodo prihodnje leto sami udeležili izleta, ki ga bo spet organizirala Slovenska narodna podporni jednota.

Naše življenje spet teče po starem tiru. Izmed starejših naseljenčev, ki smo prišli v to deželo med leti 1900-1910, ko je bilo priseljevanje na višku, jih je mnogo že v zemlji, a ostali smo po večini v pokoju. To pomeni, da se ameriška Slovenija bliža zatonu, dasi je nekoč štela 250.000 mladih pri-

seljencev. Naša mladina je z redkimi izjemami -amerikanizirana. Taka je pač usoda vseh izseljenčev. Vi ste srečni, ker vam ni treba iskati kruha v tujini!

Vem, da vas zanima, kako živimo v Ameriki. Mnogi rojaki, zlasti trgovci in obrtniki, so si gnotno precej opomogli in danes živijo brezskrbno, dočim velika večina starejših životari ob skromni pokojnini. Izjema so le mlajši ki so zaposleni v tovarnah. Ampak dokler je človek zdrav še kar gre. Ko pa pride resna bolezen, nas bolnišnice in zdravniki oderajo do kosti. To je tudi vzrok, da se zdravniška in medicinska zveza tako brani državne bolnišnice za upokojevanje. Enako oderuški so tudi pogrebniški, ki so izoborno organizirani. V tem pogledu ste pri vas daleč pred nami.

Delavske razmere točasno niso ugodne. Računajo, da je okoli pet milijonov brezposelnih, mnogo pa le delno zaposlenih. Perspektiva ni nič kaj obetajoča. Brezposelna

podpora traja le 26 tednov, potem pa lahko svobodno stradaš. Toda pred Rooseveltovo administracijo še tega nismo imeli. Sicer je pa brezposelnost v kapitalističnih državah kronična bolezen, ki se javlja od časa do časa. Vzrokov za to je več, ki pa jih ne bom navajal.

Kakor vam je že znano, smo v novembru izvolili novega predsednika Kennedyja, ki je demokrat. Kako bo vozil državni voz, bo pokazala bodočnost. V volilni kampanji nam je obetal marsikaj; in če bo le polovico tega storil — bo možak. Vsekakor pa slabši ne bo, kot je bil republikanec Eisenhower, ki jo je marsikje temeljito zavozil. Njegova vlada je tudi pripomogla k napetosti »mrzle vojne«.

V kulturnem, društvenem in družabnem pogledu smo Slovenci vsaj v Clevelandu še dokaj delovni. Imamo osem odraslih in dva mladinska pevski zbori, ki imajo s pomočjo tu rojene mladine po dva koncerta letno. Glasbena ma-

tica uprizarja celo operne predstave. Nekoč cvetoča dramska društva, so pa zaradi pomanjkanja igralcev, žal v zastoju. Podpornih in družabnih društev imamo na pretek. Svoje seje in priredbe imamo v devetih narodnih domovih. Pravkar zbiramo sredstva tudi za clevelandški »Slovenski dom za ostarele«.

Z umiranjem starejših izseljenčev se krčijo tudi naši časopisi. Imamo še dva dnevnika: napredno »Prosveto« in katoliško »Ameriško domovino«, poltednik »Glas naroda« in štiri glasila podpornih organizacij. Vsi razen glasil imajo trd boj za obstanek. Njihova naklada se še zdaleč ne more primerjati z vašimi vodilnimi listi. Tudi naše, nekoč živahne čitalnice s tisočnimi knjigami, so tako rekoč mrtve, ker ni čitateljev. To so le kratki izčrпки iz našega življenja.

K zaključku želim vsem skupaj srečno in veselo Novo leto, »Novicam« pa mnogo novih naročnikov! Frank Česen

»Prvi poganjki«

Kočevski gimnazijci so v dneh pred novim letom izdali 1. številko lista »Prvi poganjki«, ki bo izhajal kot glasilo MKUD »Matej Bor« Kočevje. List kočevskih gimnazijcev si šele išče svoj obraz, zato nimamo namena danes govoriti in ceniti prispevke v listu. »Prvi poganjki« imajo prvenstveni namen, da vzbudijo pri mla-

dini na gimnaziji ljubezen za literarno snovanje, kakor tudi prikaz dela mladinske organizacije na gimnaziji. Uredniškemu odboru in njihovim sodelavcem želimo, da bi zastavljeno delo s krepko voljo nadaljevali. Objavljamo literarni prispevek iz »Prvih poganjkov« pod naslovom

Upanje zamanj

Noč je zavela vas, vendar je bilo nebo jasno in na njem se je lesketalo brez števila zvezd. Luna je razsvetljevala okolico, da so se videli obrisi gora in drevja. Po vasi so migljale lučke. Bilo je mirno, le včasih je zalajal sosedov pes.

Linda je slonela na vratih. Oči so ji uhajale v vežo, kjer je sedel Janez in njegov prijatelj. Tudi on jo je pogledal, toda le za hip. Se vedno je bil jezen nanjo. Čeprav ga je včasih ogovorila ji ni privoščil besede. Navadno je sledil samo kratak brezsmiseln odgovor. Danes sta zadnjič skupaj, nato bo on odšel. Ali se bo poslovil? Glavo je globoko sklonila. Lasje so se ji usuli po obrazu. V sencih ji je razbijalo. Nehote ga je zopet pogledala. Njuna pogleda sta se srečala: »Ne bom umaknila pogleda! Naj ve, da se ga ne bojim!« jo je spretleto. Toda njegov pogled je bil trd, prezirljiv. Zakaj jo tako gleda? Zakaj jo prezira?... Zravnila se je: »Ne bom klonila pred njegovim pogledom. Vrnila mu bom! Maščevala se bom!« Obrnila je glavo. Ustnice ji je spretleto zaničljiv nasmeš.

Dvom, ali se bo poslovil od nje,

je postajal vedno močnejši. Janez se je pogovarjal s prijateljem, ki mu je namignil: »Ali se ne boš poslovil od Linde?« »Moral se bom, Toda nimam besed. Preveč me je užalila. Ne morem...« Počasi je vstal. Njegov korak je bil počasen, skoraj truden. Se vedno je premišljeval: »Ali naj jo obgovorim?«

Linda mu je brala iz oči, da bo storil svojo dolžnost. Toda... Ali mu bo srce to velelo?... Dvomila je v njegovo ljubezen. Čim bolj se ji je bližal, tem močnejše se je oglašala v njej grozna slutnja: »Ne ljubi me! Slovo si šteje v dolžnost. Srce pa mu je trdo!«

»Linda!« Pogledala ga je. Pred očmi ji je zaplesala njegova roka, ki jo je držal proti njej. Nehote se jo je prijel. Iskala je pomoči: »Janez, zakaj si tak? Zakaj me mučiš? Povej, hočem pojasnila, hočem...«

Izmaknil je roko, ter jo prijel za lase: »Ne morem ti povedati. Pretežko je! Pisal ti bom, vse ti bom pisal!« Sklonil se je nad njo ter jo poljubil. In verjela mu je. Upanje se je uresničilo. Toda resnica jo je varala.

HIP

Komisija za sklepanje in odpovedi delovnih razmerij podjetja »KLJUČAVNICARSTVO« Kočevje

razpisuje

naslednja delovna mesta:

1. VODJO FINANČNEGA KNJIGOVODSTVA — FINANČNI KNJIGOVODJA
2. SALDOKONTISTA
3. KONSTRUKTORJA
4. POMOŽNEGA KONSTRUKTORJA
5. TEHNIČNEGA RISARJA
6. RAZPISOVALCA TEHNOLOŠKIH POSTOPKOV IN NORMATIVOV
7. REFERENTA ZA KADROVSKO SOCIALNO SLUŽBO
8. ADMINISTRATORJA
9. VODJO ODPREME IN SKLADIŠČA GOTOVIH IZDELKOV
10. DESET NEKVALIFICIRANIH DELAVCEV

Pogoji: Pod 1 — ekonomska srednja šola ali popolna srednja šola s 5 let prakse v finančni stroki; pod 2 — popolna srednja ali nepopolna srednješolska izobrazba s dveletno prakso v finančni stroki; pod 3 — višja strokovna izobrazba ali popolna srednja strokovna izobrazba oziroma visokokvalificirani delavec s tri leta prakse v strojni stroki; pod 4 — popolna srednje strokovna izobrazba v kovinski stroki ali visokokvalificirani delavec iz kovinske stroke; pod 5 — popolna srednješolska izobrazba ali nepopolna srednješolska izobrazba s triletno prakso v kovinski stroki; pod 6 — popolna srednješolska ali nepopolna srednješolska izobrazba s dveletno prakso; pod 7 — popolna srednješolska izobrazba; pod 8 — popolna ali nepopolna srednješolska izobrazba s triletno prakso v upravni službi in znanjem strojepisja; pod 9 — popolna ali nepopolna srednješolska izobrazba s prakso v trgovinski-kovinski stroki in pod 10 — moški, stari nad 18 let.

Za delovno mesto pod 3 je zagotovljeno družinsko stanovanje.

Osebnih prejemki po tarifnem pravilniku.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe s kratkim opisom šolske kvalifikacije in dosedanje prakse do vključno 22. januarja 1961 na naslov: »Ključavničarstvo« Kočevje.

Fotokrožek v Laščah

Na iniciativo Društva prijateljev mladine je začel v Laščah v okviru Ljudske tehnike z delom fotokrožek. Ob nedeljah dopoldne se v krožku zbirajo pionirji, ob večerih pa odrasli. Krožek vodi tov. Alojz Pečnik, ki je znan amater v fotografiji. Letos nameravajo organizirati razstavo najboljših uspešnih del v počastitev 20-letnice vstaje jugoslovanskih narodov.

Vojaki čestitajo...

Jože Novak, ki služi vojaški rok v Bihacu V. p. 3661/72, pošilja čestitke in pozdrave ob novem letu staršem, prijateljem in dekletom ter vsem znancem v domačem kraju. Pozdravom se pridružuje tudi Jože Vesel.

**

Srečno in uspeha polno novo leto 1961 želita staršem, fantom dekletom in ostalim, da bi se v novem letu 1961 kar najbolje ime. Vojaka Stane Klarič in Janez Grabar iz V. p. 6293/3, Zemun.

**

Vsem znancem in prijateljem v domačih krajih želijo veliko uspehov v novem letu Tone Gregorič, Peter Plut in Anton Vrtnik iz V. p. 1346 Zemunik.

**

Tudi Janez Dejak, ki služi vojaški rok v Mostarju, V. p. 8576 želi vsem domačim, sorodnikom in znancem, še posebej pa delovnemu kolektivu »Elektro« Kočevje srečno in uspehov polno novo leto 1961.

**

Mnogo lepih pozdravov iz Beograda pošiljajo fantje, ki služijo vojaški rok na V. p. 8496 vsem fantom, dekletom, posebno pa domačim. Jože Pucelj, Bruno Posa, Vinko Gale, Peter Vincek, Ignac Cernezelj, Janez Korenc, Franc Ivančič, Franc Čufar, Ivan Segar, Franc Božič in Jože Nose.

Zanimivosti

◆ PUSCAVE BODO ZACVETELE

Nemški kemik Herbert Kurt trdi, da mu je uspelo po dolgotrajnih poskusih najti snov, s pomočjo katere bo moč spremeniti pušcave v cvetoče vrtove. 40 gramov te sluzaste snovi lahko vpije 5 litrov vode, ki jo postopoma daje koreninam rastlin. Sluzasto snov je pomešal z navadnim peskom in na njem vzgajal razne rastlinske kulture. Nemški kemik je prepričan, da bi uspehi v puščavah s to snovjo ne bili manjši od uspehov, ki jih je dosegel v svojem laboratoriju.

● RADIJSKI TELEFON

Sovjetski znanstvenih Leonid Kupranovič je izdelal žepni radiotelefon, ki omogoča s kateregakoli mesta pogovor z vsakim naročnikom v telefonskem omrežju.

● »PREROKI« IMAJO BESEDO

Kakor vsako leto ob tem času so se tudi letos oglasili italijanski »preroki« s svojimi prerokami za novo leto. Na splošno pravijo, da bo leto 1961 razmeroma mirno in da ne bo prišlo do vojne.

Rimski »kozmo biolog« Fabiani napoveduje, da se bodo odnosi med Ameriko in Sovjetsko zvezo v prihodnjem letu normalizirali. Milanska prerokovalka Assabes pa je izjavila: »V letu 1961 ne bo prišlo do vojne, med Rusijo in Ameriko bo prišlo do sporazuma, Francija pa še ne bo našla rešitve za alžirsko vprašanje. Farah Diba bo rodila drugega princa, za njim pa še najmanj štiri otroke. Tudi nova belgijska kraljica Fabiola bo še letos rodila, prav tako pa tudi princesa Margaretta in Sofija Loren. Na Mesec prihodnje leto še ne bo stopila človeška noga.«

● PTICE PREPREČILE VZLET

Na bostonskem letališču v ZDA je bilo nenavadno trčenje: reaktivno potniško letalo in jata ptic. V letalu je bilo 99 potnikov in osem članov posadke. Ko je letalo doseglo že zadostno hitrost, da bi se dvignilo od tal, se je s krili zaletelo v jato ptic, ki so zamašile odprtine za zrak. Pilot je izključil motor, nesreče ni bilo. Prejšnji mesec je letalo iste družbe (Eastern Airlines) strmoglavilo po vzletu zaradi podobnega trčenja. Takrat je nesreča zahtevala med 72 potniki 62 žrtev.

● BON-TON

Na Jalti, znanem sovjetskem letovišču ob Crnem morju, je obesen v nekem velikem plesnem lokalu velik napis: »Moški lahko povabi neznanu žensko na ples, ne sme pa je R temu prisiliti. Ženska lahko povabilo odbije to pa mora storiti ljubezno. V nobenem primeru ne sme moški plesati z moškim.«

od tu in tam

Dež, sneg, poledica...

Opozorilo uprave za ceste LRS. — Na vseh cestah je treba zaradi snega in gladkih cestišč voziti zelo previdno.

Tajništvo za notranje zadeve, prometni odsek in uprava za ceste LRS je že pred novim letom opozarjala vse voznike motornih vozil na naših cestah na veliko previdnost. Dež, sneg in poledica, ki se menjujejo nepričakovano, včasih celo na posameznih cest-

nih odsekah so v novoletnih dneh povzročile neštete prometne nesreče.

Samo v Ljubljani in okolici so naštel več deset nesreč, ki jim je botrovala poledica. Tudi na naših cestah Ljubljana-Kočevje in cesti proti Novemu mestu je obtičalo v obcestnih jarkih več avtomobilov, na srečo brez težjih posledic.

Previdnost je torej na mestu.

Lovski krs

Peter Mavrin in Vimolja je na zadnjem skupnem lovu Lovske družine Predgrad uspešno prestal ožnji krs in potrdil, da bo dober lovec. Ustrelil je divjo svinjko, potem pa so ga lovski tovariši po stari lovski tradiciji in običaju sprejeli v »zeleno bratovščino«.

Gibanje prebivalcev

- Zahvale
- Prodam
- Izgubljena
- Treklici

telja prosim, da jo vrne na upravo »Novice«.

PREKLICI

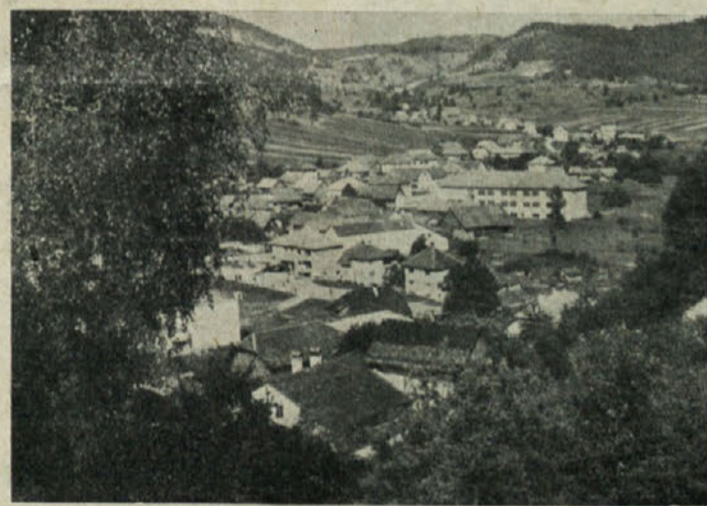
Obžalujem besede, katere sem govoril o Rus Mariji iz Rudnika, ker so bile neresnične ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Požun Ferdinand, Rudnik, Kočevje.

Preključujem žaljive besede, katere sem govoril v javnih lokalih o tovarišici Olgi Mohar, učiteljici v Loškem potoku. Vse besede so neresnične in jih obžalujem. Tovarišice Moharjevi se zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Košmrlj Rudolf, Retje št. 70.

Izjavljam, da so besede, ki sem jih govoril meseca junija 1960 v gostilni »Rudar« v Salki vasi o Mraku Ivanu iz Salke vasi št. 5, neresnične. Klavs Janez, Salka vas št. 21.

Naši kraji v slikah

Sotona je prijeten trg, stisnjen pod vnožje Travnice gore. Po vojni se je tudi gospodarsko opomogla.

Starka z razglednicami

Stala je na ozki pešeni stezičici ob okrasnem grmiču na vrtu ljubljanskega Ria. Stala je tam, sama, kot da se vprašuje, kako in zakaj je prišla tja. S svojo skromno, zašito črno obleko, segajočo skoro do tal, s ponošenim starim klobučkom, čopom umazanostnih, redkih las, ki so štrleli izpod pokrivala, s svojim izpitim nagubanim obrazom in brezobzirnim, nikdar mirujočimi ustji je izgledala kot da je zašla na ta veseli, smejoči se in razgiban vrt pomotoma, kot da nekoga išče...

Okrog nje je hrumul vesel sobotni večer in prenapolnjen vrt. Nekaj korakov proč se je na okroglem plesišču vrtelo in stiskalo nekaj deset parov plesalcev, poskakovalo in se na najrazličnejše načine zvijalo ob zvokih rumba. Orkester je igral preglasno, nad vsem tem pa se je iz hreščočih zvočnikov trgal glas pevca, ki je čisto brez posluha pel neko tedaj popularno popevko.

Bil je lep sobotni večer proti koncu maja, eden tistih večerov, ki zviabijo ljudi ven, v naravo ali pa na ohlajeni ulični asfalt. Bil je lep, jasen večer, poln svetlih, migetajočih zvezd, prepojen z omamnimi vonjem pozne pomladi. Nekje onkraj zidu je hrumela ulica...

Prijetni večer je zvil ven tudi mene. Utrujen zaradi ne vem česa, naveličan samega sebe, sem hotel zapraviti zadnji stotak, ki sem ga že nekaj dni skrbno tiščal v žepu. Hotel sem se razvedriti ob pogledu na vrvečo množico, uživati ob zvokih orkestra

in si ohladiti razburjene živce z vrčkom piva.

Toda zaman sem se oziral za praznim stolom! Ni ga bilo; povsod ljudje, povsod smeh, glasni pogovori, ples... Ustavil sem se blizu starke z razglednicami. Poznal sem jo, saj sem jo že večkrat videl na ulici ali v lokalih, ko je ljudem ponižno ponujala razglednice. Poznal sem jo, ubogo starco, tako dobro, kot da se videvava že najmanj deset let...

Nekajkrat, ko sem imel denar, sem tudi kupil razglednico od nje. Ni bilo pogosto, toda vedno me je obšel občutek, da sem lepo napravil, da sem stari ženi pomagala. In vedno, kadar sem jo videl in še dolgo potem me je spremljala njena podoba, podoba žalosti in siromaštva, poštenosti in ponižnosti. In vsakokrat sem se ob spominu nanjo spomnil na dom, na prostrana polja in gozdove, na srečno detinjstvo...

»Gospod, kupite razglednico! Tih, proseč glas me je zdramil iz zamišljenosti. Starca, globoko sklonjena nad krivenčasto palico, je tiho prosila mimoidočega. Ne da bi jo pogledal, je šel naprej in se oziral za praznim stolom. Kmalu za tem je prišel mimo elegantnega gospoda z brhko deklico pod roko. Lepo krojeno obleko iz najboljšega blaga, novo, belo srajko, metuljček in rdeč nagelj v gumbnici... »Kupite razglednico, gospod, prosim...« se je starca tiho oglašala ne da bi dvignila pogled.

»Beži, baba, s poti in pusti ljudi s svojimi razglednicami pri miru!« Surovo jo je odrazil s po-

ti in odšla sta proti plesišču. Videl sem, kako si je s čistim robčkom obrisal roko, s katero se je dotaknil starke.

Videl pa sem tudi njo. Nič ni dejala, le še globlje se je upognila, bolj, kot so jo dotlej upognila leta in težko življenje. Nič ni rekla, le s tresočo, uvelo desnico si je obrisala z obraza solze...

Stopil sem k njej. »Mamica, mi prodate razglednico?« Počasi, prav počasi se je nekoliko dvignila in obrnila suhi, solzni obraz k meni. »Da, gospod...« je dahnila. Ponudila mi je razglednico, naj sam izberem. Vzel sem eno in ji stisnil v roke stotak. Obrnil sem se, da bi šel, ko me je poklicala. »Gospod, nisem vam dala nazaj...« Zbirala je v globokem žepu drobiž in, držeč roko tik pred očmi, štela.

»Kar pustite, mamica, naj bo vaše...« In zopet so ji navrele solze in ugasle oči so za trenutek oživele; nasmehnila se je, jaz pa sem z žalostjo v srcu in solzami v očeh odšel domov. Žal mi je bilo, da nisem imel več denarja, vendar sem bil vesel, da sem pomagal starki in vsaj malo zabrisal mučni vtis, ki ga je napravil elegantni »gospod« z nageljnomo v gumbnici!

Razglednico, na kateri mladi pastirček pase pod vnožjem zasneneženi gora ovce in se preganja dolg čas z igranjem na piščal, hranim še sedaj. Hranim jo v spomin na starco, ki mi jo je prodala in ki je že skoraj pol leta nisem nikjer videl.

France Grivec

naš obveščevalec

GIBANJE PREBIVALCEV

Kočevje

Poročili so se: Novak Franc, kovač iz Salke vasi 43, star 28 let in Merhar Marija, knjigovodkinja iz Zeljn 16, stara 19 let, Dražič Božo, strojni tehnik iz Sv. Mikule 22, star 26 let in Hočvar Elica knjigovodkinja, stara 26 let, Rovan Roman, uslužbenec iz Kočevja, Podgorska 1, star 40 let in Zegarac Zofija-Sonja, študentka farmacije iz Kočevja, stara 23 let, Goljevčec Albin, delavec iz Dolge vasi 56, star 26 let in Hribernik Marija, delavka iz Kočevja, Trg svobode 10, stara 26 let.

Rodile so: Lebar Marija, gospodinja iz Kogarjev 1 — deklico Marjanco, Redek Jožica, delavka iz Stare cerkve 40 — deklico Mojco in Pirnat Ana, gospodinja iz Seča 6 — deklico Silvo.

ZAHVALA

Vsem, ki so sodelovali pri organizaciji silvestrovanja v Seškovem domu, kakor tudi ostalim, ki so kakor koli pomagali pri delu izrekamo iskreno zahvalo. Prav lepa zahvala tudi vsem, ki so materialno prispevali s svojimi sredstvi: Rudniku rjavega premoga, gostinskemu podjetju »Pugled«, TVD Partizan, Upravi Seškovega doma in vsem ostalim.

Izdaja in tiska CZP »KOČEVSKI TISK« v Kočevju. Urejuje uredniški odbor. Odgovorni urednik Janez Merhar. Uredništvo in uprava v Kočevju, Ljubljanska cesta 14/a, telefon uredništva in uprave 389. Naročnina je 500 din, polletna 250 din in jo je treba plačati vnaprej. Za inozemstvo 1000 din oz. 3 ameriške dolarje. Tekoči račun: 600-78-1-265 pri Komunalni banki Ljubljana, podružnica Kočevje

ZAHVALA

Občinskemu odboru ZB Kočevje se najtopleje zahvaljujemo za darilo in obisk na dan republike.

Novak Alojz z ženo iz Mahovnika.

PRODAM

Prodajam konja, voz ter ostalo konjsko opremo.

Mahovnik 4

— * —

dobro ohranjen čevljarski šivalni stroj znamke Phaff po ugodni ceni.

Ješelnik Jakob, Novi kot 29, p. Prezid.

— * —

Ugodno prodajam pianino. Naslov na upravi »Novice«.

IZGUBLJENO

17. decembra lani, sem na avtobusu od Banja loke do Kočevja izgubila žensko ročno uro. Najdi-

JADRAN, Kočevje: od 6. do 8. januarja ameriški barvni filmski film »Autobusna postaja«, 9. januarja ameriški film »Tajinstveno močvirje«, od 10. do 12. januarja angleški barvni film »Mobi Dick«, od 13. do 15. januarja ameriški barvni filmski film »Anastazija« in češki barvni film »Kje in kam«. RIBNICA: 7. in 8. januarja nemški barvni film »Ti si moja pesem«, 14. in 15. januarja franc. barvni filmski film »Blago z obale Durance«.

LOŠKI POTOK: 8. januarja ameriški film »Angel ali demon«, 10. januarja italijanski barvni film »Madam Butterfly«. PREDGRAD: 7. in 8. januarja italijanski film »Bele noči«, 14. in 15. januarja ameriški barvni film »Vera Kruz«. SVOBODA, Rudnik: 7. in 8. januarja francoski barvni film »Srečanje z vragom«. KOČEVSKA REKA: 7. in 8. jan. jugoslovanski barvni film »Dalmatinska svatba«, 14. in 15. jan. ameriški barvni film »Gora«.

frimo

iz naših krajev

Doživetje v Ljubljani

V decembru smo imeli v Ribnici sestanek na katerem smo se dogovorili, kako bomo organizirali novoletno jelko po posameznih solah. Petek, 30. december pa smo določili za dan praznovanja. Dedek Mraz je tega dne obdaroval vse predšolske otroke z individualnimi darili, šolsko mladino pa s kolektivnimi. Otroci so bili srečni in z darovi zadovoljni.

Nekateri otroci pa so imeli v tem tednu še posebno lepo doživetje — ogledali so si novoletne prireditve v Ljubljani. Iz ribniške občine je bilo na ogledu v Ljubljani več učencev, predvsem iz nižje-organiziranih šol.

Tudi o učencih iz Gore velja zapisati nekaj besed. Kako so čakali srečnega dne? V dneh pred 28. decembrom so v šoli nestrpnost spraševali, ali bodo res šli v Ljubljano. V Pionirskem listu so brali, kako lepi so programi novoletnih prireditev. Prišla je sredi in z njo

trenutek, ko so se odpeljali z avtomobilom do žel. postaje ob tam pa z vlakom v Ljubljano. Bilo je veselo. Nekateri so se prvič vozili z vlakom. Mnogi še sploh niso videli Ljubljane.

Na Gospodarskem razstavišču so kar strmeli ob vsem, kar so videli. Videli so tudi artistično prireditev. Vse so spremljali z navdušenjem. Po Titovi cesti smo hiteli na Kongresni trg, kjer so pričakali dedka Mraza. Ko je prišel dedek Mraz so ga zelo navdušeno pozdravljali, o njegovem svetlem konju pa so se pogovarjali prav do doma. Tako je bil najlepši del tega dne končan.

Prijetnega novoletnega razpoloženja so bili deležni tudi otroci najbolj oddaljenih odročnih vasi. Upamo, da bo tako tudi v prihodnje poskrbljeno za otroke, ki so sicer v marsičem prikrajšani.

K. M.

Lep uspeh v kmetijstvu

Zadružno sodelovanje ima v dobrepoljski dolini velik razmah. Lansko leto je imela kmet. zadruga v Dobropolju plan koooperacije 228 ha. Vendar te površine niso dosegli. Zato je uspeh toliko večji, da so letošnji plan, ki znaša 450 ha presegle že v decembru lanskega leta. Sklenili so namreč koooperacijskih pogodb z zadrugami za 492 ha. Kmetje sodelujejo predvsem s travniki in deteljščji. Prav

bi bilo, da se 2 traktorja, ki jih ima Kmetijska zadruga Dobropolje tudi v kmetijstvu več uporabljata.

V jeseni je dobrepoljska zadruga odkupila 60 vagonov krompirja za potrošnike v južnih republikah. Računajo, da bodo v spomladanskem odkupu prodali še 50 vagonov. Kmetom so krompir plačevali po 11 din za kilogram.

Traktor »Ferguson« odlično trosi umetno gnojilo

Dedek Mraz v Predgradu

V času novoletne jelke je prišel dedek Mraz tudi v Predgrad, ki je v zadržnem domu ob novoletni jelki razdelil bogate darove dicibanom in pionirjem, ki so bili darov hvaležni.

tež površini zraslo več kot 10 ton vrb.

V Strugah imajo tudi petarno kjer je zaposlenih 8 ljudi. Izdelujejo predvsem košare za kruh, embalažo za steklenice in drugo.

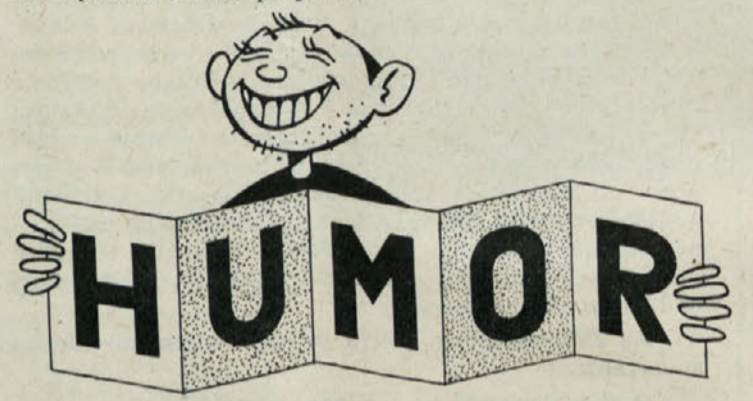
Kaj je novega v Strugah?

Na vsakih pet gospodarstev eno motorno vozilo.

Mnogi so pred dvema letoma zmajevali z glavo, ko je zadruga v Strugah pričela na površini 0,6 ha z urejevanjem vrbovega nasada. Zemlja res ni bila kaj prida. Zato je bilo precej dela, da so zemljišče osušili in zasadili vrbe. Ze prvo leto so vrbe dale dober pridelek. Letos pa je na

Čeprav so vsi delavci razen enega priučeni, jim gre delo kar dobro od rok.

Krajevna organizacija SZDL v Strugah je med prvimi uredila klubski prostor. Tako bodo člani SZDL lahko razvijali klubsko življenje. Na razpolago imajo dnevne časopise, revije, knjige pa tudi televizor so že nabavili.

NE GRIZE

»Matiček, pusti psa pri miru! Zakaj ga vlečeš za rep, ne veš, da te bo ugriznil?«

»Beži no očka, saj na tem koncu ne grize.«

NAJBOLJŠE SREDSTVO

»S kom pa čistite preproge, da so vedno tako lepe?«

»Veste, marsikaj sem že poizkusila, toda doslej se je še najbolj obnesel moj mož!«

PRIPOROČILO

»Vi ste torej naš novi knjigovodja? Upam, da veste, kaj pomeni knjiženje?«

»Kaj ne bi! Saj sem zaradi tega sedel celo leto!«

Čeplje

V Čepljah v Poljanski dolini so imeli gasilsko društvo že pred II. svetovno vojno. Z vojno je usahnilo tudi delo tega društva. Mogoče bi bilo prav, da bi v tem kraju spet ustanovili gasilsko društvo.

Gozdarski obrat

Občinski ljudski odbor v Grosuplju je sklenil, da v Dobropolju ne bo gozdarskega obrata. Imajo namreč premalo gozdnih površin. Gozdarski obrat bo tudi za dobrepoljsko področje v Grosuplju, skladišče lesa in odkup gozdnih sortimentov pa bo prevzela dobrepoljska zadruga.

Lep lovski plen

30. decembra lani je organizirala Lovska družina Predgrad skupen lov. Lovec Alojz Mesnar iz Brezovice je ob tej priloiki ustrelil lepega jelena z meter dolgimi rogovi.

ŠTUDENT...

»Pa, ako položim sa šest bodova, dobijem pet hiljadi, a ako se desi sedmica onda mi preduzeće šalje šest hiljadi...«

... a ako se desi desetica, onda dobiješ čitavo preduzeće,« je s smehom dodal nekdo za svojim hrbtom. Stivo ga je samo pogledal, pljunil predse in dejal: »Ajde u...« Potem pa je vstal in odšel proti vratom. Tam ga je čakala ena izmed mnogih in skupaj sta odšla na ulico...

Brez denarja ne boste živeli. Kdor trdi nasprotno, laže. Ker hočete vsaj živeti, si morate zaslužiti denar. In če poleg tega še študirate?

Ko sem prvič oblekel natakarski suknjič, sem bil ponosen. Ko sem ga nosil že nekaj časa, sem se ga navadil. Potem sem ga nosil še nekaj časa in zasovražil sem ga.

Bilo je Silvestrovo. Gostje so prihajali in jaz sem jih vodil do miz, ki so si jih bili rezervirali.

Obiskujte fotografski tečaj!

Na zadnji lanskoletni seji odbora kočevskega fotoamaterskega kluba so sklenili, da zaradi vse večjega zanimanja organizirajo začetni fotografski tečaj. Tečaj se bo začel 9. januarja t. l. ob 16. uri v pisarni Avto-moto društva v stavbi ObLO. Namenjen bo amaterjem, ki bi radi združili prijetno s koristnim. Fotografska

dela bodo razstavljena na razstavi v počastitev občinskega praznika, ki naj bi postala tradicija. S prvo razstavo je bilo dokazano, da so pogoji in da dela amaterjev dobijo priznanje za trud, ki ga vložijo pri odkrivanju lepote narave in iz vsakdanjega življenja.

IZ DOBREPOLJA ... 40 MILIJONOV ZA »KLINČKE«

Prav gotovo so si Dobropoljci izbrali donosno delo, ko so začeli izdelovati zobotrebce oz. »klinčke«. kot jih tu imenujejo. V zadrugi so nam povedali, da so jih v letu 1960 prodali za 40 milijonov din. Skoraj neverjetno. Računajo, da dela »klinčke« v dobrepoljski do-

lini približno 600 ljudi. Dnevno napravijo 47.000 butaric, ki jih zadruga odkupuje po 4,10 din za komad. Kar lep zaslužek. Spretna izdelovalka zobotrebcev nam je zapuala, da napravi povprečno 300 butaric na dan.

»Koliko?«

»Hiljadu.«

»Nečemo!«

Mi smo se spogledali in se smejali. Tudi on se je smejal in bil ponosen.

»A gde si dobio novac?«

»Pa, poduzeće, koje mi šalje štipeidiju, poslalo mi kompletan pribor za crtanje, pa sam ga prodao. Dobio sam četrdeset hiljadi.« Ta pa zna, sem si mislil.

»A kako sa ispitima?« sem ga vprašal. Vendar je vprašanje narčno napačno razumel in dejal:

Medtem, ko so se ont pogovarjali, kako se bodo vsedli, sem jaz pre-mišljeval, koliko časa bom lahko živel z denarjem, ki si ga bom zaslužil ta večer. Se preder sem vse dobro premislil, so gostje zasedli vsa prosta mesta. Potem ni bilo več časa za pre-mišljevanje. Gostje so zahtevali svoje in nekdo mi je rekel, da nisem človek. Drugi so se smejali na račun, kate-rega sem plačal jaz. Nekomu je bilo tedaj hudo, toda tega ni pokazal. Drugi so se še vedno smejali. Jaz pa sem stal med njimi

ŠTUDENT...

bila sama, ko pa je bil obed pri kraju, nas je bilo pet. Ko sva hotela oditi, je prišel šesti.

»Zdravo, momci,« je pozdravil in pljunil predse. Tudi on je bil, kakor nas pet, študent. Bruc. Ni bil Slovenec. Bil je Srb. Z dvanaestimi tisočaki štipeidije. Študiral je tehniko. Stanoval je v hotelu JLA. Do petnajstega v mesecu se je hranil v študentski menzi. Potem mu je zmanjkalo denarja. Ob dvanaestih tisočakah pri kosilu za 65 in večerji za 50 dinarjev. Svoj delež je zahteval poker, večino pa je pustil v barih. Bil je srednje postave, vedno isto oblečen, suh in niti ne blede ampak rumen. Roke so se mu tresle. Od pokra in dekljic z zelenim abonmajem.

»Ajde, Stivo, kaži nam nešto.« Pljunil je predse in začel:

»Pa znaš, sjedili smo u neboderu. Dodže jedna plavuša i ja kažem:

» Momci, bit će nešto...«

» Pšt —, kaže ona.«

»Pa, ako položim sa šest bodova, dobijem pet hiljadi, a ako se desi sedmica onda mi preduzeće šalje šest hiljadi...«

... a ako se desi desetica, onda dobiješ čitavo preduzeće,« je s smehom dodal nekdo za svojim hrbtom. Stivo ga je samo pogledal, pljunil predse in dejal: »Ajde u...« Potem pa je vstal in odšel proti vratom. Tam ga je čakala ena izmed mnogih in skupaj sta odšla na ulico...

Brez denarja ne boste živeli. Kdor trdi nasprotno, laže. Ker hočete vsaj živeti, si morate zaslužiti denar. In če poleg tega še študirate?

Ko sem prvič oblekel natakarski suknjič, sem bil ponosen. Ko sem ga nosil že nekaj časa, sem se ga navadil. Potem sem ga nosil še nekaj časa in zasovražil sem ga.

Bilo je Silvestrovo. Gostje so prihajali in jaz sem jih vodil do miz, ki so si jih bili rezervirali.

in jih vljudno spraševal, kaj naj jim prinesem. Fant, ki je sam sedel s tremi damami, ki so bile tudi lepe, je naročil steklenico Ferneta. Šest tisočakov za eno samo steklenico. Potem je ugasnila luč in bilo je Novo leto. Vsak je imel koga, ki mu je voščil sreče in zdravja. Samo jaz sem bil sam. Ko se je luč prižgala, so se ljudje še vedno poljubljali. Fant s tremi damami pa je naročil caviar. Dame so se dolgočasile in misli so se jim utapljale v najdražjih cocktailih. Steklenica Ferneta je bila prazna. Tudi dvorana se je izpraznila. Samo še fant in tri dame so sedele in gledale godbenike, ki so odhajali. Potem sem ga prosil, naj plača. Stiri plošče, šest caviarjev, pet buteljic vina, osem cocktailov, tri steklenice Ferneta po šest ti...

»... menda so po tri,« je dodal in me pogledal s pijanimi očmi.

»Oprostite mu, prosim,« je rekla najlepša, ko je odšel petindvajset tisočakov, on je študent.«

France Trampuš:

INVALID

II.

Nenadoma se je nekaj metrov stran oglasilo grkajoče stokanje. Gošperjeva roka je sama segla po puško, telo se je pridvignilo, desnica je stisnila ob rame puškino kopito in kazalec je sprožil. Razlegel se je oglušujoč pok. Sele sedaj se je Gašperju docela vrnila zavest. Napel je ušesa. Čakal je odmeva, a ga ni bilo. Zadržal je sapo, v vratu je tolkla žila, počasi je izdihnil, da je čutil, kako mu topel in vlažen zrak boža nosnice. Vse to je trajalo le nekaj sekund.

Spet se je oglasilo stokanje. Bilo je za spoznanje močnejše. Zatem

se je nekaj premaknilo. Gašper je zaslišal:

»Juriššš. Ura, uraa, uraaa...«

Sprva je bil glas nizek in zamolkel, na koncu pa skoro piskajoč. Gašperja je streslo. Kdo je? Hotel je vprašati naglas, a se je zataknil v grlu. Na lasišču ga je zasčemel. Mišice vsega telesa so bile napete. Zbiral je misli.

»Kdo je?« Poskusil je vnovič.

V odgovor se je oglasilo prekinjeno, močnejše pogrkanje. Gašperju je bilo zdaj na dlani, da so to glasovi enega iz njegove patrulje. Moram priti do njega, se je započilo v močgane. Zataknil je

roko za jermen pri puški. Stegnil je roke predse in se z obema oprjel trave. Telo je potegnil nekoliko naprej. Kolena mu je presekal napej. Bolečine se je privadil. Zatrtil je bolečino in se premaknil za pedenj dalje. Potem je počival in obilnil suhe ustnice.

V tem trenutku se mu je zdelo stokanje že dosti bliže. Pogнал se je naprej. Bolečine se je privadil. Pričakoval jo je in vnaprej vedel, pri katerem gibu bo najhujša. Takrat se je sunkovito potegnil naprej in se potem oddahnil. Med tem je vsakokrat poslušal stokanje, ki je postajalo močnejše in bolj podobno človeškemu glasu. Sedaj so se Gašperjeve roke do-

taknile kamna. Konice prstov so našle rob in se zataknilje zanj. Spet se je potegnil naprej. Telo je začelo samo drseti po hladni skali. Skušal se je zadržati, a ni našel ničesar oprijemljivega. Zdrsnil je skoro meter v globino. Tla so bila mehka. Puška ga je oplazila po ušesu, nekaj je padlo na stegno in obležalo na njem. Jel je otipavati. Bil je čevljev. Moja noga, je preblisnilo močgane. Tipal je dalje. Bilo je res. To spoznanje ga je navdalo z malodušjem. Ni se ganil. Spreletaval ga je mraz in v kolienih je huje kljuvalo. Bilo mu je, kakor bi bil pijan.

»Vode, vode,« je zaslišal slaboten glas.

Ostal je miren. Zdelo se mu je tako, kakor če te prebudi trkanje na vrata, pa se potuhneš in čakaš. Čez nekaj sekund se je ponovilo:

»Voodee.«

Gašper je pridvignil glavo. Bil je Stanetov glas. Ko je beseda izzvenela, je postala nočna tišina gluha in neznosna.

»Si ti, Stane?«

Minilo je nekaj trenutkov.

»Jaa. Voodee.«

»Stane, slišiš, nimam vode.«

Odgovorilo je samo šibko stokanje in zdaj močnejši, zdaj komaj slišni klici: »Vode, Voodee.«

»Stane, slišiš?«

»Ja.«

»Si ranjen? Kam?«

»Trebuh. Uhh. Vode.«

»Stane, vode ni. Počakaj.«

Stane je sedaj samo stokal.

»Poslušaj,« je rekel Gašper.

»Počakati morava, da pridejo po naju. Morebiti že jutraj. Peter in Jože sta se rešila. Povedala bosta, kje sva in pridejo...«

Spet je nastala tišina. Gašper je pričakoval, da bo Stane kaj povedal.

»Gašper—«

»Kaj je?«

»Petra in Jožeta so ujeli.«

»Ujeli?«

»Ja.«

Gašper je pomislil: sedaj sva izgubljena. Nične ne ve, kje leživa. Edinica se je umaknila. Poginila bova tu. Občutil je grozo. Vse

mišice so otrpnile. S težavo je pogoltnil vlečljivo slino. Čutil je, da so mu misli sedaj jasne in urejene. Čakati — to nama edino ostane. Morebiti naju kdo najde.

»Stane, zlezi k meni...«

»Ne morem. Imaš vodo?«

»Nimam, Stane.«

»Gašper, kam je pa tebe?«

»Kolena... Obe. Komaj se ganim...«

»Gašper, jaz ne morem več. Ali res nimam vode?«

»Nimam.«

»Gašper, jaz ne morem več. Nič več. Ta prekleti želodec.«

»Potrpi.«

»Ne morem več. Razumeš, ne morem. Tudi noge... Gašper pomagaj. Uh, boli... Vode. Gašper, vode...«

Gašper je molčal. Spet ga je poklicalo:

»Gašper. Poslušaj. Jaz se bom končal. Ne morem več prenašati. Bombo... Z bombo...«

»Bodi pameten. Potrpi. Mene tudi boli.«

»Nee. Končal se bom.«

(Se nadaljuje)